

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 1 cor. 70 bani, $\frac{1}{4}$ an 5 cor., $\frac{1}{2}$ an 10 cor., 1 an 20 cor.
Pentru ducerea la casă cu 30 bani pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 2 cor. 40 bani, $\frac{1}{4}$ an 7 cor., $\frac{1}{2}$ an 14 cor., 1 an 28 cor.

Pentru România și străinătate:

$\frac{1}{4}$ an 10 franci, $\frac{1}{2}$ an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamentele se fac numai plătindu-se înainte.

INSERTIUNILE

Un gir garmond prima-dată 14 bani, a doua-oră 12 bani
a treia-oră 10 bani.

Redacția și administrația: Strada Poplacei Nr. 15.

Se prenumără la poște și librării.

Epistole nefrancate se refuză. — Manuscrise nu se înapoiază.

Numeri singuratici à 10 bani se vând în Sibiu: la librăria „Topografie”, societate pe acțiuni și la librăria L. Michaelis, strada Cisnădiei, 27. — În Alba-Iulia: la librăria Weisz Bernat & Co.

TRIBUNA

Resistență pasivă.

Totdeauna când a fost pusă în discuție, fie din parte maghiară, fie din parte română, chestia pasivității noastre politice față de alegerile pentru parlamentul țării, ne-am jinit de dorință să ne precisăm bine și pe înțelesul tuturor punctul nostru de vedere, care nu putea și nu poate fi altul, decât persistare și pentru mai departe pe lângă *resistența pasivă*, acceptată de tactică politică pentru întreg poporul român din Transilvania, Ungaria și Bănat.

Nu ne vom feri de discuții pe tema aceasta nici în viitor; și tot ce trebuie să regretăm este, că mai avem încă oameni, cari, cu toate-că fac parte din partidul nostru, nu sînt nici astăzi în curat cu ponderoasele motive, cari ne-au determinat la timpul seu să recurgem la această armă politică, singura armă de care ne putem folosi în situația tristă ce ni-s-a creat în vechea noastră patrie.

Dar' nu le luăm în nume de rău; pentru că mulți din cei-ce în timpul mai nou au intrat în sirul luptătorilor noștri naționali, ca eșii din o generație mai nouă, nici nu cunosc, poate, frământările, discuțiile, capacitările reciproce, prin cari am trecut, până-ce am ajuns să fim toți de o părere și să recunoaștem în unanimitate, că pentru noi, sub sistemul actual de guvernare, pe baza constituțiilor actuale, în urma legilor create anume pentru restrîngerea și nimicirea drepturilor noastre cetățenești, nu este loc în parlamentul țării, și că fără voe sîntem siliiți a sta la o parte, pentru a nu sancționa su-voturile noastre o stare de lucruri, umilitoare și ofensătoare pentru un popor de trei milioane, totdeauna credincios tronului și patriei.

Chiar și în conferința națională dela 1881 au fost numeroase voci, cari cereau intrarea Românilor ardeleni în parlament, pentru-ca acolo, împreună cu cei din Ungaria și Bănat să lupte cu energie pentru recunoașterea drepturilor firești ale neamului nostru.

Argumentele aduse din parte contrară au fost însă atât de puternice și atât de evidente, încât propunerile făcute pentru activitate au fost retrase, iar conferința noastră națională a putut deceda în unanimitate, că: Pentru Românii din Transilvania se recunoaște necesitatea de rezistență pasivă față de legislațiunea din Budapesta și de alegerile pentru aceea, din motivul, că situația, ce li-s-a creat prin numeroase legi greșite și dănuoase, anume: legea pentru uniune, legea naționalităților, legea pentru instrucțiunea publică și mai ales legea municipală și cea electorală, cu dispoziții excepționale pentru Transilvania, nu le permite intrarea în activitate.

De aci încolo, în celelalte conferințe naționale, n'a mai fost discutată chestia pasivității, pentru-că toți eram convinși, că în fine am aflat calea cea adevărată, pe care avem să mergem înainte în politica noastră națională.

Dar', cum am zis, mulți din cei de astăzi nu cunosc fazele prin cari a trecut politica noastră în cei din urmă treizeci de ani, nu cunosc nici luptele toate purtate din partea fruntașilor noștri în contra curentului bolnăvicios maghiar și de aceea se lasă ademeniți de câte un glas de sirenă, pe care-l scoate din când în când presa maghiară, care ne invită mereu să intrăm în parlament, dar' tot ea strigă din gură mare, că guvernul se se îngrădească bine cu legi severe ca nu cumva să intrăm de fapt în dictă.

A provoca pe cineva să intre în luptă, după-ce antău l'ai legat bine de mâini și de picioare, cum au făcut stăpînitorii noștri cu noi: dacă nu e născută prefăcătorie, pentru a se șterge cu ochii străinătății, cari tot mai mult se afîntă spre Ungaria și spre celelalte țări, în această „fericită-

teară, — apoi sigur că e *batjocură*; curată ironie! Și noi sîm atât de naivi și să ne lăsăm a fi trași de nou pe sfoară?

Toomai insistențele ce se pun pe lângă noi din parte contrară pentru abandonarea pasivității, ar trebui să ne facă să înțelegem, că pe bună cale ne aflăm și în bună fortăreață ne-am retras. Cel-ce vrea să ese din ea, — poftească și ese; dar' o face aceasta pe socoteala sa proprie și în numele seu, nu în numele poporului român, care e pe deplin convins, că în situația în care se află nu poate decât să rămână și pentru mai departe în defensiva de până acuma, în *resistență pasivă* față de parlamentul țării.

Ne vom supune sarcinei de a înșira de nou motivele, cari imperios ne sîlesc să observăm și în viitor această atitudine politică, și cei-ce au urechi de auzit ne vor înțelege.

Sibiu, 23 Ian. 1901.

Maghiarizarea numelor. *Di Széll, ca ministru de interne, a adus la cunoștința tuturor ocelora, cari vreau să-și batjocorească adevăratul nume prin maghiarizare, că de aci înainte treaba are să meargă mai neted. O simplă înștiințare fără nici un timbru și numele unguresc e gata. Sa vorbește, că di Széll lucrează la un proiect de lege pentru a da rabatul cuvîntului și premii celor ce-și maghiarizează numele.*

Din dietă. Luni s'a continuat și s'afîntă discuția generală asupra budgétului de interne. Au vorbit: Szalay Károly și Polonyi Géza, la cari le-a răspuns ministrul-president Széll. Nimic mai important nu s'a adus în discuție. Reforma parlamentară a fost accentuată și de Polonyi, care s'a estins și asupra capitalei, cerînd mai mult interes din partea guvernului prin — inima țării. Budgetul a fost primit de majoritate în general.

Spesele administrației. Cât costă administrația Ungariei, în totalitatea ei nu se știe. Statul suportă o parte din spese, dar' partea cea mai mare cade în sardina municipiilor și comunelor, cari adese-ori sînt silite a pune dări suplimentare spre acest scop.

Suma speselor, dată de comune spre scopuri administrative nu e cunoscută. Din cauza aceasta, în sesiunea actuală a dietei se va face o propunere, ca guvernul să fie însărcinat a compune o specificare detaliată a tuturor speselor administrative.

Din Austria.

Diferențe în cabinet.

În sinul cabinetului s'au ivit diferențe la compunerea *mesajului de tron*, cu privire la formularea pasajului despre chestia limbii.

Consiliul ministerial ținut alaltăieri s'a ocupat de nou cu pasajul acesta și s'au făcut încercări de a se delătura diferențele, dar' fără rezultat. Din cauza aceasta în cercurile politice din Viena s'a răspîndit știrea despre o crîmă ministerială iminentă. Prim-ministrul *Körber* a făcut raport detaliat M. Sale despre acest incident ivit în sinul cabinetului.

Parlamentul.

Consiliul ministerial a decis convocarea parlamentului pe 31 l. c. Publicația în privința aceasta a apărut în numărul de ieri al lui *Wiener Ztg.*

Se zice, că *Dr. Pacak* va interpela în prima ședință în chestia numerotării poporului; *Pacak* are informații, că în Boemia-nordică s'au făcut la conscriere mari nedreptăți față de elementul cheh.

Cehii și Polonii.

Divergența între Cehii și Polonii a eșit mai bine la iveală în urma discursului către alegătorii a contelui polon *Vodzicki*, ales deputat în cercul Cracoviei. *Vodzicki* a zis, că cu emiteria ordinațiilor de limbă s'a făcut o greșală. S'a dovedit — a zis el mai departe — că *Cehii s'ar fi îndestulit și cu concesii mai mici*, dacă le căpătau la timp.

Răspunzînd la declarațiile aceste *„Narodni Listy”* se întreabă, că oare e

posibilă o alianță cu astfel de oameni, cari au privilegiul și drepturi și se exprimă în mod așa de vătămător asupra pretențiilor naționale ale Cehilor?

Contele *Vodzicki* — scrie mai departe *„Nar. L.”* — e infuriat pe noi pentru pretențiunile noastre de drept. Cunoaște el oare dezvoltarea istorică a Austriei? Cine dintre noi s'ar pune să turbure visurile *Iagelonice* și să se amestece în afaceri, cari nu-l privesc?

Ziarul își încheie răspunsul, cu declarația, că Cehii tineri își vor căuta puterea pentru luptă și rezistență în ei înșiși.

Modificarea legii de naționalitate.

Peatra aruncată în mare de Sécui a dat de lucru la toate comitatele din țeară, cari rînd pe rînd se grăbesc a-și manifesta jînta „patriotică”. Mai în urmă comitatele *Zemplin* și *Zólyom* au trimis adrese la președintele camerei, în care declară, că aderează și se alătură și ele la adresa Sécuiilor. E curioasă *motivația* aderenței comitatului *Zólyom*, locuit aproape exclusiv de Slovaci. O dovadă, că în comitate, nu poporul, ci fișpanii dirigează totul; ce ei voesc aceea este și voința „publicului”. Nu-i mirare deci, că se aduc decizii atât de absurde, despre a căror conținut și tendință, aceia, în numele cărora se vorbește, nici cea mai palidă idee nu au.

Congregația comitatului nostru — zice amintita adresă — conștie de faptul, că cel mai scump tesaur al unui stat național este limba sa națională, a cărei dezvoltare și supremație cu puteri încordate trebuie asigurată, se identifică într-un tot cu părerea Sécuiilor, și în urma poziției *conștate* limbii oficiale a statului, esperiată din partea unor oficiali și societății din patrie, ține de urgentă modificarea art. de lege XLIV. din 1868 în astfel de direcțiune, ca statul maghiar în toate instituțiile sale și îndeosebi limba lui să fie asigurată de respectul convenit din toate părțile și din partea tuturor. Din acest motiv, și fiindcă în jîntul acesta locuit de un popor cu „buze slovece” ne-am convins despre necesitatea modificării cerute din imediata esperiență, cu stimă cerem modificarea respectivei legi în sensul indicat de adresa comitatului *Treiscăune*.

Ce o fi înțeles „poporul cu buze slovece” din această adresă, își poate închipui ori-cine. Este exemplul acesta cum se formează opinia patriotică în Ungaria.

Ugron și sistemul actual.

Cât de coruptă este viața publică în Ungaria se poate ușor constata și din faptul, că cei mai șoviniți Unguri se îngrozesc de rezultatele surprinzătoare, ce poate să le facă viitorul apropiat, în urma nenaturalelor instituțiuni politice, alcătuite de sistemul actual. Sécuiul *Ugron*, în vehemența lui de orator, a pronunțat niște adevăruri, cari deși îmbrăcate într-un vîl șovinist, totuși merită atențiune din partea noastră. Dacă noi am întrebuișa vehemența de limbaj, ce o găsim la *Ugron*, guvernul ne-ar acusa de trădători și insultatori neobiectivi ai națiunii „alcătuitoare de stat”.

Dar' eată ce zice *Ugron*:

„Faptul în sine, că chestiunea reformei parlamentare în Ungaria, este tratată în cadrul budgétului de interne, caracterizează pe deplin stările publice din Ungaria. Puterea legislativă, executivă și judecătorească în toate statele constituționale sînt strict separate una de alta, în Ungaria nu este separată puterea executivă de puterea legislativă, de unde s'a născut despotismul. În organizarea țării, bărbății de stat maghiari și-au luat de model sistemul de corumpere, ce domina în Franța sub al doilea imperiu. Cele mai multe drepturi ale autonomiei comitatense au fost confiscate; comitatul nu-și mai poate alege liber nici pe funcționarii sei, fiindcă prin

comisiunea de candidare alege fișpanul, care nu este omul domnitorului, ci unealta guvernului. Puterea executivă o folosește legislațiunea spre scopurile ei private. Ce fel de autoritate să aibă legislațiunea, când membrii ei, cu puține excepțiuni, nu-și pot mulțumi mandatele meritelor personale, ci aparatului oficios, violenței și banilor. „*Betyár*”-ul de pe pustă nu este urmărit așa de tare, ce cetățeanul, care cutează să se opună puterii pe teren politic.

De ce trebuie, ca în țeară o singură partidă să aibă puterea? Se susține un sistem, prin căderea căruia însă interesele dinastiei n'ar suferi nimic, și totuși vedem, că dinastia e spriginitoarea acestui sistem și nu exercită destulă nepărtinire față cu alegerile. (Mare șogomot, contra-ziceri în dreapta. Președintele cheamă la ordine pe vorbitor).

Când nici națiunea, nici Coroana nu exercită controlul, ar trebui să pășească pe teren judecătoreț, care și-a păstrat încă independența. Dar' când e vorba de judecătoria administrativă, dreptul este dejuțat prin dorire. Pe șeful partidului liberal nu-l alege partidul, ci Regele, în persoana ministrului-president, care nu poate să facă, decât ceea-ce vrea Regele. Prin aceasta partidului i-se dă aparența, că ea este „partid regesc”. Din pricina aceasta a zis și ministrul-president, că nu ia poziție în chestiunea reformei parlamentare, fiindcă o reformă nu poate fi decât atunci, când Regele o voește.

Lumea zice, că noi sîntem legistatori, dar' nu sîntem decât registratorii legilor, cum erau senatorii pe timpul împăraților romani. Consilierul Coroanei cere autorizația dela Coroană pentru a prezenta un proiect de lege și parlamentul înregistrează, că Coroana a primit proiectul. Opoziție nu se poate desfășura. Trebuie reformat așadar parlamentul în direcția, ca națiunea să se poată declara liber. Societatea maghiară este atât de subjugată, națiunea maghiară e atât de incapabilă față cu guvernul seu, încât numai un mod de reformare există: introducerea votului universal, căci numai prin votul universal își poate valida fiecare dreptul și voința sa.

Ce va fi cu naționalitățile? Eu nici de dragul „*Valahilor*”, nici de al Sêrbilor și Sașilor nu vreau să fiu slugă. Dacă națiunea aceasta și-a știut susține supremația timp de o mie de ani, atunci ea n'are să se teamă de estinderea drepturilor. Sub scutul libertății vor încoța frecările și certele de naționalitate. Greșesc aceia, cari cred, că ei vor da dreptul de alegere cetățenilor. Acest drept l'a dat Dumnezeu, și el nu trebuie să fie răpit și restrîns... De nu vom reforma parlamentul, primul vifor va mătura țeara aceasta, fiindcă nu mai poate să conțene pe însuflețirea locuitorilor ei. Petritele constituției vor fi duse în toate părțile și constituția va fi ce templul din Ierusalim, pe ale cărui ruine nu le-a suferit puterea, și întocmai ca *Jidovii* vom peregrina cu lacrimi și bocete la rămășițele sfintelor ruine.

Abnormitățile constituționale accentuate în vehementul discurs al lui *Ugron*, nu pot să aibă alt sfîrșit, decât ruina totală a edificiului de stat unitar național maghiar. Când puterea executivă a unei țări nu-și are izvorul natural în forța maselor elementare, când o mare majoritate a cetățenilor este eschisă dela participarea în aranjarea instituțiilor publice, cea mai apropiată ocaziune favorabilă e destul, ca să răstoarne totul, ce nu-și are justificarea sa rațională. E foarte regretabil, că un bărbat politic de talia lui *Széll* nu e în stare să se convingă de eminența pericolului, ce are să urmeze stărilor actuale, și nu are curajul, ca în mod radical să se apuse de salvarea parlamentului prin o reformă, în sensul căreia toate naționalitățile din Ungaria ar putea lua parte activă în viața parlamentară, și nu ar fi condamnată să pîndească momentul potrivit,

când se poată da lovitura strivitoare la tot ce în contra voinții lor s'a făcut. Tăria, ba chiar existența statului ungar, este condiționată de raportul naționalităților, cari împreună alcătuiesc statul. Cu sistemul electoral actual, cu legea electorală azi în vigoare, cu împărțirea actuală a cercurilor alegătoare, da capo este eschisă ori-ce cooperare salutară a tuturor elementelor din stat.

Pe calea apucată înaintînd, se va împlini profeția lui *Ugron*, și Ungurii americani vor „peregrina cu lacrimi și bocete la rămășițele sfintelor ruine...”

Șoapte.

— Articol trimis din afară.

Cei-ce trăim mai la o parte de valurile, ce le aruncă luptele naționale, avem prilejul de a asista la o privilegiu curioasă, ce prezentă desfășurarea actuală a lor. Intrînd în anul alegerilor dietale, foile maghiare s'au grăbit să-și împeștreze coloanele cu clișeurile deja de mult usate, că Românii ar voi să abandoneze pasivitatea față de alegerile dietale, că sînt prea dispuși a părăsi politica reprezentată de singurul nostru for competent, comitetul național. Influența de aceste șoapte sau poate și mai mult de șoaptele intrigașilor, cari prin subminările lor făcute în interesul unei cause cu totul străine causei noastre naționale, au isbutit a-și câștiga un renume, pentru care i-ar pute pîsmul un *Herostrat*, vedem răsărind chiar produse de ale presei, cari urmînd șoaptele cred a servi causei, lucrînd în o direcție contrară programului național. Toată munca acestor naivi, cari cred că urmînd statului dușmanului bine fac națiunii, se prezentă și într-un colorit de desperare. Ei cred, că stînd pe baza programului național actual, singurul, care s'a dovedit bun în decurs de o jumătate de veac, nu vom pute obține nici-odată libertatea, ce trebuie să o avem ca popor român de însemnătatea noastră, ca factor hotărîtor în monarhie.

Acest fel de desperare are în pîre întru căva îndreptățit după cele întemplate în anii ultimi. Dar' asta numai pentru cei-ce nu sînt convinși despre necesitatea unei conșvențe în folosirea mijloacelor de luptă. Comitetului național i-s'a creat prin cunoscuta ordinațiune o poziție cum nu se poate mai grea. Dar' chiar atitudinea, ce a luat-o el în fața acestei ordinațiuni, a dovedit din nou, că prin subscrierea unui petec de hîrtie nu se șterge dintre cei vii un partid național, nici nu se distruge organizarea lui. O așa a fost și este și acum, a dovedit-o indignarea ce s'a produs prin întemnițarea din nou a lui, în toate suflețele românești. Lupta, relativ liniștită, ce s'a purtat de atunci încocoace față de dușmanii externi, atacurile veninoase ale dușmanilor interni — din fericele pușini la număr — se vede, că au slăbit moralul celor cu mai puțină forță sufletească și poate și cu ambiții străine de chestia națională, căci numai așa ne putem explica cei-ce cu mai puțină patimă urmărim și contribuim la desfășurarea ei unele frământări în sinul poporului nostru. Și dacă ar păși cu planurile lor pe față, cu acea seninătate, ce i-o dă convingerea etică, ar face posibilă discutarea mijloacelor de sanare, dacă peste tot poate fi vorba de aceasta. Dar' nu, atacurile contra stării actuale a partidului național se fac din tufă, șoptind la ureche lucruri, cari, când răsună undeva mai tare, se prezentă ca săgeți veninoase. Se aud șoapte, că e dovadă de slăbiciune din partea comitetului național, care nu cheamă pe membrii lui la o întrunire, care se hotărăscă convocarea conferinței naționale. Dar' n'a făcut comitetul îndată după faimoasa ordinațiune lucrul acesta? Și care a fost rezultatul? Temnița. Conferința națională n'au putut convoca. Și ar fi și zădărnice convocarea, căci întreaga acțiune politică s'ar reduce la această convocare, după-ce guvernul ar împedea cu toate mijloacele întruparea ei.

Ar fi însă un alt mijloc, prin care să ne validăm din nou cu mai multă tărie în public. Acesta ar fi *adunările populare*. Convoacă fruntașii poporului în toate centrele românești adunări populare, în cari să se ceară cu tărie retragerea nedreptei ordinațiuni, în cari să dovedească, că partidul național există și că numai dându-i-se posibilitatea de a se întruni ca atare, în conferința națională poate să arete, care

sunt pretensiunile poporului român și ce trebuie făcut din partea usurpatorilor puterii, ca să înceteze anomalia de a vedea aproape a cincia parte din populația țării socotindu-se ca stând afară de scutul, ce ar trebui să-i ofere și ei constituțiunea patriei.

Nici șoaptele suflate de dușmanul, a cărui sfaturi trebuie să ne deschidă ochii, ca să știm ce să ne facem, nici șoaptele intrigantilor, nici lucrările naive a celor ce așa curând slăbesc la luptă, nu trebuie să ne descurajeze. Întru purtarea unei lupte ne trebuie onestitate și consecvență. Și aceste două nu ne-au lipsit nici-o dată.

Revistă esternă.

Regina Victoria.

Națiunea, guvernul, familia regală engleză sunt cuprinse de o tristă depresie în fața catastrofei, ce în tot momentul amenință să se declare în palatul din Osborne. E greu să te desparți de acela, care în timpuri grele și îndelungate și-a fost veghe și apărător înțelept și norocos. Astfel și regina Victoria 63 de ani a condus pe căi norocoase destinele națiunii și ale imperiului său. Când în 24 Maiu 1899 i-au sărbătorit a 80-a aniversare a nașterii sale, i-a adus laudă, ce arare-ori o merită un cap înoronat, o toată mărirea, strălucirea, gloria și bogăția, ce a ajuns-o Marea-Britanie în cursul veacului încheiat, stă în nedespărțită legătură cu cinstitul și iubitul ei nume. Regina Victoria deci a ajuns să fie nu numai cel mai norocos cap încoronat, ci și cel mai iubit de supușii ei.

S'au realizat mai toate speranțele, ce națiunea engleză le-a pus într'însa la vîrstă încă fragedă de 18 ani, de cât era când s'a suit pe tron. Victoria a fost, așa zicînd, prima regină engleză cu adevărat constituțională. Sub domnia ei averea și puterea imperiului britanic s'a sporit în chip uimitor. Coloniile i-s'au împulșit în mod de necrezut, și titula de împărat, cu care s'a completat numele regilor englezi, este încă un eveniment de o deosebită importanță istorică.

Din multele războaie, din toate Anglia a eșit biruitoare, tot mai falnică, tot mai puternică, și dacă războiul de cucerire din Africa-sudică, fatal și rușinos, este osândit de mai toate popoarele străine, odiul osândei, cade întreg pe capul sfătătorilor ei în frunte cu Chamberlain și Salisbury. Acest război nefelic, putem zice, a scurtat în mod însemnat firul vieții împărătesei și a reginei și așa slăbită de adânci bătrânețe. Nu m'au putut cruța, — zise ea odată celor dimprejur, — la zilele mele înaintate de acest război nedrept? Fiecare mamă pe mine mă blăstămă, când fiu-sea pe câmpul sîngeros de luptă. E grozav pentru mine cugetul acestor. — Astăzi zise nervoasa regină: »Spuneți-i lui Krüger, că eu nu port nici o vină. Dreptul meu constituțional nu poate împiedeca astfel de grozăvenii, dacă domniile ceia din parlament votează bani pentru războiu.»

Evenimentele acestui război au zdrobit-o și de deservire. Medicii de curte, fetele sale, una soția ducelui Cristian, văduva ducelui Henric de Battenberg și văduva ducelui de Koburg de câteva zile stau neconținți lângă patul înalt

bolnave. Principele de Wallis, moștenitorul tronului englez, principele de Connaught, împăratul Wilhelm II., principele de Cambridge și toate neamurile regale s'au grăbit spre Osborne.

Considerând etatea înaintată a reginei, speranța într'o reînnoștoșare nimeni nu mai poate avea. Știrile ce ne conțin se împrăștie în toate părțile lumii, în în mare agitație nu numai poporul englez, ci toate cercurile politice, căci înalta muribundă în toată viața sa a reprezentat cu demnitate puterea, strălucirea, gloria unei mari națiuni. O căci și dacă ea muritori ne putem împăca și cu moartea unei atât de vechi și mari domnitoare, nu putem ști ce surprinderi ne pot aștepta în cel mai apropiat viitor, după ce se va fi închisă ușa pe mormântul nobilei și iubitoarei regine.

Națiunea engleză în special și cu tot dreptul este astăzi cuprinsă de jale și de neliniște, căci cu Victoria va trece în mormânt poate cea mai mare epocă a gloriei engleze.

Se fac toate încercările pentru salvare. Împăratul Wilhelm a chemat dela Berlin pe cel mai ilustru medic, neconținut s'a introdus oxigen în camera bolnavei, în Londra și în toată Anglia mulțimea preoților imploară ajutorul D-zeului popoarelor. E vorba doară numai de a se mai lungi firul vieții cu o zi două. Mai agravată decât starea fizică este cea sufletească, regina și-a pierdut puterea de judecată. Se crede, că nici pe nepotul său, împăratul Wilhelm, nu l'a mai recunoscut, când Luni, la 1 oră p. m. a intrat în odaia ei.

Lucrurile au ajuns acolo, că la Londra s'au început luarea dispozițiilor pentru o eventuală schimbare de tron.

Aproape toate curțile domnitoare au cerut deslușiri față de starea boalei și și-au exprimat întristarea lor și în primul loc chiar nobilul Krüger a declarat, că regretă adânc primejdia, ce amenință pe regina Angliei.

Războiul din Africa.

Planul generalilor buri e de a pătrunde în Natal și a tăia comunicația cu Durban, care după Capstadt e cel mai valoros port de alimentație al Englezilor. Astfel Kitchener este în primejdie de a și pierde aproape cu deservire legătura cu marea.

Aceasta se știe la Londra, cu toată cenzura, care nu lasă să se strecoare în lume știrile cari demască neputința și demoralizarea oștilor englezești. E teamă, că Buri s'au înaintat Capstadului și că Botha a intrat în Natal. De spaimă o mulțime de Englezi din Durban și-au trimis familiile la Lorenzo-Marquez.

Cât despre Buri, nimic nu poate fi mai elocvent, decât refuzul, ce l'au dat unei deputațiuni de pacificare trimisă de Kitchener la Buri din Orange. Ei au declarat, că sub condițiile puse de Englezi nu pot sta de vorbă. Steyn, precum spune reprezentantul acelei deputațiuni, se află în tabăra Burilor.

Krüger.

O corespondență din Haga, dată în 17 Ianuarie anunță, că presidentul Krüger va părăsi în curînd cartierul din Haga, unde a petrecut 7 săptămîni

și se va duce la Utrecht pentru a se supune unei operații dureroase, dar neprimejdoasă. Bătrânul president a precizat din nou punctul său de vedere în chestia efectuării păcii printr'un juriu internațional.

Cu încredere în virtuțile poporului său și în dreptatea ce o reprezintă, el declară: Totul sau nimica. Dacă Anglia nu se poate îndupleca a lăsa Burilor deplină libertate și independența, războiul se va preface într'o luptă de formală nimicire și stîrpire.

In contra războaielor și pentru lupta economică.

Lordul Roseberry, care nu de mult a publicat o scriere remarcabilă în care arată fără cruțare punctele negre ale politicii engleze, a ținut de curînd o vorbire în camera de comerț din Wolverhampton, în care pledează, ca de aci înainte camerele de comerț să joace rolul comitetelor de supraveghere, pregătind astfel națiunea engleză pentru lupta cea mare internațională, ce-i așteaptă pe Englezi. A vorbi în viitor nu se poate. Europa întreagă băjbează de arme. Milioanele cheltuite spre scopuri de război de cele mai multe-ori întrec valoarea teritoriilor cucerite eventual în războaie.

Nu se plătește, ca o națiune să poartă războiul pentru a cuceri teritorii noi. Roseberry speră, că pe viitor în cazuri de criză războaiele se vor evita, căci de regulă războiul pornește din patimă. Din contra industria și comerțul, care formează bunăstarea unei națiuni, își au temelia în cumpănirea sănătoasă a lucrurilor.

Cronica zilei.

Sibiu, 23 Ianuarie n. 1901

Memento. 25 Ianuarie: Conferența clubului municipal român din com. Sibiuului, în localul casei române din Sibiu.

27 Ianuarie: Adunarea generală a Reuniunii române de lectură din Bocșa-română, în localul Reuniunii. — Concertul tinerimii române din Ilia-murășană, în Hotelul vânătorilor.

Sărbarea Bobotezii în București. Ca de ordin ceremonial sfințirii apei s'a făcut pe cheul Dâmboviței, lângă podul dela Milaș. Vădă. Foarte multă lume ocupase încă de cu vreme strădele ce conduc la locul ceremoniei; deasemenea asistă toată lumea oficială.

În pavilionul sărbării, la orele 11, s'au deșchis miniștrii Marghiloman, Filipescu, Lahovari, Arion, Grădișteanu, di Florescu, secretarul general al ministerului de esterne, domniile generali Arion, Caralețeanu, Macarovi, Poenaru, Bengescu, di admiral Murgescu, mulți atașai militari străini și ofițeri superiori; di Delavrancea, primarul capitalei, di Ciocărdia, procurorul general, di Miclescu, prim-procuror și alte persoane de distincție.

La ora 11 și un sfert I. P. S. Metropolitan-Primat sosește la pavilion însoțit de P. S. arhierul Sofronie Vulpescu și de un număr de cler și purtând icoanele.

Serviciul religios începe imediat. La ora 11 și jum. sosește Maj. Sa Regele, însoțit de adjutantul locotenent-colonel Georgescu, într'o trăsură cu patru cai.

După terminarea serviciului în pavilion, M. S. Regele și I. P. S. Metropolitan-Primat, înconjurați de cler și de persoane oficiale scoboară scara la Dâm-

bovița. O primă lovitură de tun, anunță, că crucea a fost aruncată în apă.

Serviciul religios se sfîrșește aci. M. S. Regele primește apoi defilarea trupelor.

După defilare, M. S. Regele s'a întors la palat. Ceremonia s'a sfîrșit la ora 12 și jum. (»Conserv.»)

Pentru meseriași și neguțetorii scăpătați. Răposatul baron Wodianer M. a lăsat orașului Budapesta 50.000 florini, din venitul cărora a treia parte se vor împărți acelor meseriași și comercianților stabiliți în Budapesta, cari fără vina lor au ajuns în stare critică materială și cari își vor înainta cererea la casa orașului până în 10 Martie. Ajutoarele sînt de 100—600 de coroane. Numai cetățeni ungari din capitală, fără deosebire de confesiune, se vor pute împărtași de aceste ajutoare.

Verdi bolnav. Din Milan se anunță că celebrul artist musical, Verdi în urma unui atac de apoplexie s'a îmbolnăvit grav. După atac a zăcut în nesimțire 6 ore întregi. Fiind și bătrîn măiestrul, medicii sînt foarte îngrijați.

Datorița soarelui. Curia a adus de curînd o sentință, prin care se stabilește, că dacă s'ar căsători un tînăr fără avere independentă, luînd cu învoirea tată-sau, o femeie, și lucrînd și mai departe în atelierul tatălui și pentru sporirea averii lui, atunci tatălui îi încumbă datoria să susțină și pe noru-sa în cas când ar fi ea silită să treacă deosebit de bărbatu-sau și n'ar fi în stare să câștige cele de lipsă pentru existență.

Atentatul unei studente de medicină. D-ra Wera Gelaw, studentă ru-soaică de medicină în Paris, la sfîrșitul unei prelegeri, tocmai când profesorul Emil Deschanel (tatăl presidentului camerei franceze) se pregătea să părăsească auditorul, a tras un foc de revolver asupra lui. Glonțul a nimerit pe o prietenă a ei tot ru-soaică, Alexandrina Zuluamich, care fu rănită greu și așa dusă în spital. Se crede, că domnișoara asasin este în stare de alienație mentală. Ea a declarat la poliție, că intenția i'a fost să omore pe Deschanel, pentru-că o ofensase odată.

100.000 de coroane pierdute din neglijență. În N-Szalonta s'a înființat de vre-o șase ani o reuniune pentru ajutoratul fetelor în cas de măriție. În fruntea ei fiind însă oameni nepricepuți și neglijenți, socotelile s'au purtat așa, că acum se treziră că bilanțul are un deficit de peste 100 mii de coroane. Interesant este, că șefii reuniunii cu bani dela săraci își făceau onorare frumoase, ca inele de diamant ș. a. S'a făcut arătare la ministru.

Noua pușcă a armatei germane. După ce pușca germană Mauser, adoptată după descoperirea pulberii adăptă fum, a prezentat multe defecte, ministrul de războiu a adoptat un nou model.

Pușca cea nouă pentru infanteria germană este de același calibru ca și cea veche (7 mm. 9) așa încât se poate întrebuința tot același cartuș.

Dintre inovațiuni amintim, că baioneta-pumal, de 20 cm. lungime a vechii arme, a fost înlocuită printr'o sabie-baionetă de 50 cm., cu extremitatea în formă de fiacără ca baioneta dela pușca Dreyse. Pentru infanteria și vânători, muceha este făcută în formă de feștrău. Fără îndoială, forma aceasta a baionetei a fost admisă în perspectiva expedițiilor coloniale, în cari întrebuințarea armei albe este neapărată.

Noua pușcă cântărește 4 chr. 100 (fără baionetă, care are o greutate de 430 gr.); bătaia sa este de 4 chm.: al

100 m. glonțul traversează o masă de 80 cm. de brad uscat și 50 cm. la 1800 m.; la 300 m., el traversează 7 mm. de fer, dar nu poate străbate la nici o distanță plăci de 9 mm. 5 de oțel bun. Viteza glonțului la 25 m. dela gura țevii este de 620 m. pe secundă. Valoarea balistică a armei nu eise superioară celei din 1888.

Invitare curioasă. Eată o dovadă despre înfrățirea Ungurilor, Evreilor și greco-catolicilor (bine înțeles ruțeni): »Invitare la concertul împreunat cu dans, ce se va ține la hotelul continental în 9 Februarie a. c., în favoarea unui fond de ajutorare a orfanilor și văduvelor preoților gr-cat., reformați și israeliți din Maté-Szalka etc. Fără comentariu.

Hymen. Di Ioan Iacob, inv. și d-șoara Marinuța Cristiu, își vor sărbătorii cununia Duminecă, în 14/27 Ianuarie a. c., în biserica gr-or. din Seliște.

Un pleban pungaș. Un preot de lângă Pojon, Havlicsek V. a fost suspendat de autoritatea bisericească din cauza abuzurilor comise cu liturgiile și alte lucruri scumpe bisericești. Mutându-se la Pesta și-a luat o locuință frumoasă chiar pe bulevardul Andrássy. A început să trăiască domnește, până-ce i-s'au gătat banii. Ca să ajungă earăși la parale, a luat pe credit scumpe giuvaere, mobile și covoare, pe cari îndată le-a vîndut la alții. Pe creditori i-a tras pe sfoară cu documente false, spunându-le, că în curînd earăși va ajunge preot. Neguțetorii au așteptat, cât au așteptat, și în urmă i-au arătat pentru înșelătoria. Havlicsek atunci a spălat putina, dar detectivii i-au dat de urmă în capitală și l'au pus în temnița procuraturii. — Așa spune foarte flegmatic o foaie patriotică.

Micul principe Carol. Di V. A. Urechia a primit dela principele Carol o carte postală. Cartea într'un colț are fotografia micului principe, ear' pe albul rămas prinșorul a scris cu creionul, cu litere mari, între două linii, următorul text: »Mulțumesc pentru cartea, ce mi-ai dat. O vreau cu plăcere. Carol». Di Urechia vorbind despre această scrisoare, zise cătră un prieten al d-sale: »Am primit azi cel mai dragut dar, ce puteam visa!... am primit o înțuiune, o priveliște cu mintea a viitorului națiunii române, a acestui viitor, pe care mie să-l ved aievea nu-mi va fi dat...»

Cetim în »Nagy-Várad»: »Intr'un număr din zilele trecute, pe baza informațiunii corespondentului nostru din Ceica-maghiară, am scris, că în cercul acesta la alegerile viitoare își va pune candidația di profesor Dr. Florian Stan, cu program naționalist. Acum primim o epistolă dela di Florian Stan, în care declară, că vestea despre candidarea d-sale e cel puțin prematură, ear' ce privește programul, e o născocire și numai din apucătură coteșoasă au inventat despre el așa ceva. Declară, că n'a cercetat nici o comună cu scopuri electorale.

Curajoși mai sînt activiștii nostri, că li-e friică și de bănuiala cu program național român.

Noue puști, încep a se introduce în armata noastră, a căror greutate e mai mică cu un chg. Teava va fi mai scurtă cu 10 cm., grosimea scade cu 1.5 mm. Calibrul rămîne neschimbat. Depărtarea e împărțită în felul puștilor, Werndl, până la 2500 pași.

După conscripție. Orașul Lugoj numără acum 14.609 de locuitori. — Alba-Iulia 9702. — Zălatul 7055.

FOIȚA „TRIBUNEI“.

Când a compus Andreiu Murășan

„Deșteaptă-te Române“.

Această întrebare s'a repetat în decurs de 38 ani, dela moartea poetului, adese-ori, dar' nime nu și-a luat osteneala, ca să întrebe pe cea mai competentă persoană, pe soția lui Andreiu Murășan, pe doamna Susana Murășan, născută Greceanu.

Din motiv că acel Răsunet s'a publicat în »Foaia pentru minte, etc.» numai în Iunie 1848, unii erau de oredință, că atunci va fi fost și compus. Marea majoritate însă crede că la tot cazul a trebuit să fie compus înainte de adunarea din Blaj (15 Maiu 1848). Și nici o să se poate altcum. Ce înțeles ar mai fi avut provocarea neamului românesc la »deșteptare», când adunarea din Blaj a fost cea mai elatantă dovadă că poporul român era nu numai deșteptat, dar' el și-a și formulat crezul său național, pe care l'a întărit cu un sfînt jurămint.

Dacă Răsunetul se făcea după 15 Maiu, atunci nu Murășan ar fi deștep-

tat poporul, ci poporul adunat în Blaj l'ar fi deșteptat pe dînsul. Apoi cine ar pute să creadă, că Murășan se nu consacreză barem o strofă în Răsunetul său, adunării de pe »Câmpul libertății».

Să nu amintescă de epocalul eveniment, când fulgerul revoluțiunii franceze a luminat secolul nostru, și a făcut ca »omul» să devină »omc». Imposibil!

Înainte cu mai mulți ani, mergînd din gedița direcțiunii instit. »Albina» cătră casă, pe drum venise vorba între cei de față: Iacob Bologa, Măcelariu, Baritiu, Visarion Roman, di advocat Popa, eu și alții, despre timpul când s'a compus »Deșteaptă-te Române». Măcelariu și Bologa au zis că dînsii întâiași-dată l'au auzit în hotelul lui Lobont (curtea Mediașului) când lumea se pregătea să meargă la adunarea din Blaj.

Zilele trecute eară s'a pus în »Tribuna Literară» această întrebare. Numai decât m'am adresat cătră d-nul dirigint Petra Petrescu cu rugarea, că domnia-să să întrebe pe doamna văduvă și să-mi împărtășească cele auzite.

Eată răspunsul lui Petrescu din epistola sa ddo Brașov, 10 Ianuarie 1901:

»Doamna văduvă susține cu tărie că »Deșteaptă-te Române» este compus în anul 1842, dar' nu s'a publicat de teamă, ca autorul să nu aibă neplăceri. În anul 1842 m'am căsătorit cu Andreiu — zise doamna Murășan — și a opta zi

eșind din casă la biserică, tatăl meu, parochul din cetate Vasilie Grecean, ne-a chemat la masă. În ziua aceea am auzit eu cîntându-se »Deșteaptă-te Române». Mai tîrziu am fost într'o grădină din Scheiu, nu știu a lui Opoju, ori a cui? de față erau negustori și măcelari, aci eară s'a cîntat »Deșteaptă-te Române».

— De melodie nu vă aduceți aminte? — întrebă di Petrescu.

— Cum nu, — răspuse doamna — este făcută de Anton Pan. Dar' cum Anton Pan cînta o melodie care se începea astfel:

»Din sinul maicii mele
Născut în griji, neazuri,
Restrîștea 'mi-a fost leagăn,
Cu lacrimi m'am hrănit.»

Melodia dela poesia aceasta i'a plăcut bărbatului meu și pe »Deșteaptă-te Române» l'a compus, ca să se potrivească după melodie.

Când s'a tipărit prima ediție a poeziilor, Murășan era profesor la gimnaziul rom-cat. Poeziile trebuiau să fie cenzurate. Censor a fost abatele catolic Kovács Antal, care știa bine românește; (mamă-sa era Română). Abatele iubia mult pe Murășan. Când Murășan i'a spus că tipărește poezii, abatele avînd încredere în el, nu le-a cetit, reflectându-i cu zîmbet: »Vor fi poezii de amor». După-că se au fost tipărite și zia-

rele maghiare au luat poziție dușmănoasă față de ele, abatele a chemat pe Murășan la sine și i'a zis: »Dacă cetim poesia, nu te lăsam să o publici. Vei să suferi mult din cauza lui »Deșteaptă-te Române» și are să-ți fie persecutată chiar și familia».

Abatele Kovács a fost bun profet: persecutat este tot insul, care în public cîntă »Deșteaptă-te Române», deși »Magyarország» care l'a publicat în traducere maghiară constată, că nu este absolut nimic vătămător în contra Maghiarilor și zice, că acest Răsunet s'a făcut ca răspuns la »Talpra magyar» (15 Martie 1848) a lui Petöfi, și că Răsunetul se referese mai ales la țările dunărene (România).

Sînt veseli de a pute constata, că »Deșteaptă-te Române» s'a compus înainte de adunarea din Blaj. Ear' dacă s'a compus la anul 1842, atunci are o valoare și mai grandioasă. În acel cas spiritul poetului a presimțit, că are să vină o zi, când jugul sclăviei, rușinea secolului, va fi sfărîmat. În acel cas, spiritul poetului a premers fulgerului revoluțiunii franceze, care a făcut, ca »omul» să devină »omc».

Nu putea să strige Murășan în Iunie 1848: »Deșteaptă-te Române» din somnul cel de moarte; adunarea din Blaj dovedește, că »Românul» era deja deșteptat. Și nu putea să strige: »N'ajunes despotismul cu n'treaga lui orbire, al cărui jug din veacuri ca vitele-l pur-

tăm», pentru-că în acel timp »jugul» era deja sfărîmat; ear' sclăvia desființată și prin legile țării.

Ar fi putut însă să strige la anul 1842: »Acum să încearcă cruzii, în oarba lor trufie, să ne răpească limba, dar' morți numai o dăm», pentru că în acel an decretase dieta feudală din Cluj introducerea limbii maghiare, chiar și în bisericile românești. Acest articol de lege a revoltat întreaga românie. Atunci a provocat vicarul, în umă metropolit, Alexandru Sterea Șuluțiu, toată româniea »ambele biserici ale răsăritului», să se adune în Blaj și să iee poziție în contra celui articlu de lege. Atunci a subternut capitulul din Blaj, pururea memorabilul protest, la tron, care a împedecat sancționarea celui articlu de lege.

Aceste sînt fapte istorice, care nu vatămă pe nici o națiune, ci constată pur și simplu relațiunile de drept, respective sistemul barbar, prin care țeara și poporul au trecut; ear' istoria e știință, care nu poate fi suprimată, cu atât mai puțin ascunsă:

»Quod factum est, infectum eri nequit.

Sibiu, în 20 Ianuarie 1901.

Ioșif Sterea Șuluțiu

MAI NOU.

† Regina Victoria.

Regina Angliei, Victoria, a răposat ieri în castelul dela Osborne.

Eată depeșă, sosită azi și care anunță acest eveniment:

Osborne, 23 Ianuarie n.

Regina Victoria a răposat aseară la orele 6 și jumătate.

Crisă de cabinet în Bulgaria.

Din Sofia se depeșează, că ministrul Ivanicov a demisionat. Principalele a încredințat pe Petrov cu formarea noului cabinet.

Reforma parlamentară.

În ședința de ieri a dietei dep. Holló, reflectând la vorbirea lui Széll, a revenit asupra reformei parlamentare. Cu privire la naționalități Holló a zis între altele următoarele:

»Dl. ministru a vorbit de salt în întunec. Potească a-ți crede, că saltul în întunec noul nou nu ne place și de acela noi încă purtăm frică. Dacă sub acest salt în întunec înțelege chestia naționalităților, în această privință deputatul Polonyi a adus un argument foarte potrivit. Dacă naționalitățile abandonează pasivitatea, e cam tot una, dacă deputatul naționalist (nemaghiar) va fi ales sau cu trei sau cu cincisprezece mii de voturi într'un cerc. Și eu susțin aceasta și spun, că pe lângă oricât de mare lățire a dreptului electoral, nu-mi pot închipui o astfel de situație, care ar implica în sine vre-un pericol pentru statul maghiar, pentru că totdeauna presupun atâta putere de vitalitate în statul maghiar și în națiunea maghiară, ca față de orice pericol să fie în stare în măsura cea mai energică a-și apăra interesele. Dacă se nasc tendințe naționaliste (nemaghiare), acelea sau cadrează cu constituțiunea statului, și atunci nu sînt periculoase, sau se opun aceleia, și atunci trebuie o mână tare și energică, care să respingă aceste tendințe și să-și exerciteze forța față de ele, ear' nu un tratament blând, care duce numai la trezirea și potențarea pretențiilor și dorințelor acestora.

PARTEA LITERARĂ.

Petru Barbu. Bobárnaci.

— Reflexiuni. —

»Bobárnaci» numește dl. Dr. Barbu o nouă serie de delicatețe, pe cari le mai numește și »floricel», și pe cari le publică în »Foia diecesană» nr. 47—52 din anul trecut.

Cum era de prevăzut »Bobárnaci» sînt în strînsă afinitate spirituală cu »Răspunsul» la »Darea de seamă», ba au încă ceva mai »deosebit». Acest ceva este însă așa de eseciv »deosebit», încât unele »floricel» chiar și dlui Dr. Barbu i-s-au părut prea prea cu bun miros și deci a afirmat că e mai prudent să le pună sub firmă străină, ori chiar sub inițiale, ca D. Gh.

Văzînd eu că de acele floricel — afară de »Răspunsul» dlui Dr. Olariu, publicat și în »Tribuna» și căruia i-am dat o »Lămurire» — nu te poți atinge fără desinfectante și fără a te alege cu pete pe haină ori pe mână, mă hotărîm să nu iau notă de »Bobárnaci». Cele din nr. 52 însă prin cuprinsul lor, deoparte, mai puțin »deosebit», ori alta oferind, pe lângă personalități, ori doară chiar prin personalități, și oare-care chestiuni de interes, mă forțează ca să le prezentes onorabililor cetitori, dela sine înțeles, urmate de câteva reflexiuni. Eată »floricel» dlui Dr. Petru Barbu, depuse în nr. 52 al »Foi diecesane»:

Protopresbiterul

Simeon Popescu,

profesor.

— Darea de seamă, Spicuire. —

Bobárnaci.

Babele.

În contra dlui S. Popescu, care susține, că »Tatăl nostru» numai cum e în Biblia lui Șaguna (Mat. 6, 9—12) este ortodox, observasem în »Răspuns», că

a) textul rugăciunii »Tatăl nostru» din Șaguna, precum și celelalte texte usitate la Români, nu corăspund pe deplin textului original;

b) Românii zic ultimele cereri din »Tatăl nostru» felurit, așa: Și ne iartă nouă păcatele — greșelile — noastre, precum și noi iertăm păcătoșilor — greșitorilor — noștri; și nu ne duce pe noi

în cercare — ispită, — ci ne mîntuiește — scapă, izbăvește *) — de cel rău — viclean;

c) variantele deosebite se esplică prin traducerea lor de aceeași traducători mai ales din limba slavă;

d) toate variantele de sub b) sînt bune.

La aceste observări ale mele dl. S. Popescu — în loc să dovedească, ceea ce nu poate, că variantele susținute de bune din parte-mi nu se află în cărțile liturgice întrebunțate în biserica noastră, sau cel puțin să combată aceste cărți, — scrie sub titlul »Eresile din Tatăl nostru» (»Trib.» nr. 213):

În »Darea de seamă» am arătat pe larg eresile, ce le face dl. Barbu cu inovațiunile d-sale în »Tatăl nostru». Inovațiunile eretice, ce le introduce, d-sa le legitimează cu variantele, ce se aud prin popor **) din care d-sale îi plac mai mult cele întrebunțate de Românii între cari trăește d-sa.

Acest argument de savant îmi aduce aminte chipul cum, în copilăria mea, o femeie religioasă își făcea rugăciunea. Ea, dimineața după-ce se spăla, și seara, înainte de a se culca, își făcea rugăciunea sonor, așa că puteau să o audă cei din apropierea ei. Între rugăciuni rostia și orezul. În orez, în loc de »Și s'a restignit sub Pilat din Pont» zicea fără variantă: »Și s'o restignit și s'o pilat în Pont».

Dacă dl. Dr. Barbu ar fi fost din partea locului și ar fi auzit acea variantă, mai știu că nu-i mai plăcea și nu o adopta !

Fără-ca să mai reflectez la spiritul abundanț din aceste șire reproduce, constat un nou isvor, din care »și-a adunat» dl. S. Popescu vasele sale cunoștințe pedagogice-teologice, cu cari voește să mă combată: babele. — »Ear' de basmele cele spurcate și băbești te fereste și te obișnuiește pe tine spre buna credință» — zice Ap. Pavel (I. Tim. 5, 7). — 1).

În treacă observ, că dacă cu Luca 15, 18, 21 n'au putut »bate» pe dl. Popescu, care susține, că a păcătul unui om înseamnă a-l îndurmeza, apoi face bine d-sa și răstorne afirmățiunea mea, că susținerea d-sale este un nonsens, cu Mat. 18, 15: »Ear' de va păcătul (amartese) ție fratelui tău...» sau Mat. 18, 21: »Doamne, de câte-ori va păcătul (amartesei) mie fratele meu, și voi ierta lui...»

O josnicie.

Trimisem »Tribunei», »Răspunsul» meu la »Darea de seamă» a dlui S. Popescu. »Răspunsul» nu s'a publicat în »Tribuna» fiind »prea lung» și fiindcă la cas de publicare »va trebui să îndreptăm stilul, prin ce probabil se schimbă înțelesul» — 2) așa 'mi-a scris directorul »Tribunei» dl. P.

Motivele acestea, aduse contra publicării »Răspunsului», sînt atât de naive, încât nu numai eu, ci și alții, n'am putut să nu căutăm și să aflăm cauza pricinii altunde.

Eu unul 'mi-am permis să presupun, că între dl. S. Popescu și domniul dela »Tribuna» trebuie să existe vr'un nex intim, în urma cărui nex »Tribuna» nu poate publica un »Răspuns», care se supere pe stimabilul ei amic decorat.

În presupunerea mea m'a întărit faptul, că dintre radicalii tribuniști vechi singur »ortodoxul» S. Popescu se mai scaldă în apele »Tribunei» de azi, care în cele confesionale e »unită» — 3) deoparte, de altă parte faptul, că acești domni dela »Tribuna» — toți pedagogii și teologii ortodoksi consumați (?) — după-ce au publicat »Darea de seamă», fără a mai aștepta să vadă ce zic și alții, sau cel puțin eu cel interesat, ridică în slavă »valoarea frumossei și instructivei lucrări» a dlui S. Popescu.

Atingînd la finea »Răspunsului» meu acel presupus nex, care, ori-cum s'ar lua lucrul nu este un ce cinstit în »chestiuni literare și științifice», am așteptat ca dl. S. Popescu să-și exprime, dacă nu părerea de rău, cel puțin mirarea, că domniul dela »Tribuna», pe baza acușățiunii în »Darea de seamă», mă condamnă la moarte, fără-ca să mă asculte. Nici vorbă; d-sa reflectează (»Tribuna» nr. 211):

»Și dacă d-sa ca redactor al »Foi diecesane» e capabil să facă treburi necinstite cu revista, pe care o conduce, eu unul nu întra în astfel de daraveri, și protestez în contra înșinării, că domniul dela redacția »Tribunei» ar fi capabil de aceea, ce se arată, că e capabil redactorul »Foi diecesane».

Nici-când nu va dovedi dl. S. Popescu treburi și daraveri necinstite la conducerea »Foi diecesane». Dar' că de »josnicie» — cel puțin în »chestiuni științifice și literare» — sînt capabili domniul dela organul dlui S. Popescu, dovedesc următoarele cuvinte: »În chestia cu Barbu cred, că 'ți-am spus tot, — când 'ți comunic, că S. Popescu e unul dintre fondatorii »Tribunei», e și acum mare acționar al »Tribunei» și e omul nostru de încredere la — București. Cred că ai înțeles» — cuvinte, cu cari a răspuns un »domn dela »Tribuna» — 4) unui amic al meu, care întrebare, — din ce cauză a respins »Tribuna» publicarea »Răspunsului».

Cine nu constată în aceste cuvinte o »josnicie», și încă o josnicie ordinară ?

*) Observ și de astă-dată, că o ocaziune unor esamene din religiune în protopresbiteratele Vêrșet și Panciova din diecesa Caransebeșului am auzit »eliberază» în loc de »mîntuiește».

**) Dacă nici acum nu roșește savantul meu eric, pentru modul cum mă reproduce, atunci -- nu mai poate roși.

Și josnicia aceasta se resfrînge și asupra dlui S. Popescu cătă vreme nu se dă de mică oină proverbial: »Spune-mi cu cine te însoțești, ca să-ți spun cine ești».

Ațiunile și serviciile dlui S. Popescu esplică îndesaj, pentru-ce »Răspunsul» meu a fost prea lung, și stilul »Răspunsului» de schimb lung, și dovedesc până la evidență susținerea celor zise la bobárnacul »Năimit?» sub litera b).

Bătăia Țiganului.

În »Răspunsul» meu am combătut punct de punct aproape toate încriminările »Dării de seamă» a dlui S. Popescu.

Dar' dl. S. Popescu nu se dă »bătut». Combateră mea nu se prinde, de oare-ce eu nu vîd, că autorii germani, la cari me prîvîc în chestiuni pedagogice și esegetice, sînt — fără excepțiune — »celebrități mai mult sau puțin obscure...»; nu înțeleg cu capul dlui S. Popescu timpul, în care s'au petrecut evenimentele istorice...; nu știu, că »Sinaxarelor sfînșilor — 5) le-a trecut vremea», și că »canoanele neuse în trecut sînt ca neesistente...»; nu cred în infalibilitatea Bibliei ***); și a scrierilor lui Șaguna și nu mă închin duor autorități mari, cari au aprobat »Cătohetica» dlui S. Popescu: una, ministerul cultelor și instrucțiunii publice din România, alta: Sfântul Sinod al bisericii ortodoxe-române...; în lucrările mele nu 'mi-am luat ca mentori pe decoratul domn S. Popescu și pe fie iertatul Moise Toma; nu m'am sfîișt să zdruceiez credința copiilor prin cărțile mele, scrise pentru căștig mărșav etc., etc.

E ușor de priceput, că dacă nu vîd, nu înțeleg, nu știu, nu cred... toate acestea, ori-ce luptă cu dl. S. Popescu este perdută, trebuie să mă dau bătut.

Cine ar și pute lupta cu un voiinic, care are la spate ministerul și Sfântul Sinod din România, ear' arma 'și-o făurește din numele marelui Șaguna ?

Dar' bătăia, ce o dă dl. S. Popescu seamă cu bătăia Țiganului din poveste:

»Mă dusesem câte-o dată la pădure să-mi aduc vre-o două lemne de foc. Tăiam tocmai la rădăcina unui arbore, când, eată, se ivește proprietarul pădurii și mă prinde cu fața. Știam ce mă așteaptă mai ales, că fiind sărac nu puteam să fiu globit. Ce era să fac ? Căutai un arbore gros, mă lipii cu spatele de el, ca să fiu scutit dinapoi, îmi sufulcai mînele și cu toporul în mână așteptam pe contrar... și, credeți-mă pe cuvînt, că de când-i lumea n'a mîncat om bătăie, ca bătăia, ce am mîncat eu atunci! — 7).

Incheiu cu savantul »Dascăl al dascălilor» pentru totdeauna.

P. Barbu.

Acum, înarmați cu ceva aghiasmă, ori desinfectante chimice, și ținînd ordinea numerilor, ce am introdus însumi în textul reprodus, cu toată repulsiunea să esaminăm ce se poate esamina:

1. (Babele). Onor. cetitori binevoiască a pune în paralel ce am scris eu în »Tribuna» nr. 213 cu ce-'mi reproduce dl. Dr. Barbu, și se vor convinge că concludsiunile, ce savantul Dr. face la acest titlu de »floricel», au mare nevoie de aghiasmă. (Va urma).

**) Dl. S. Popescu zice, că nouă, clericilor și civililor, nu ne este permis să ne abatem dela textul Bibliei lui Șaguna. Dacă dl. S. Popescu se va supune la o osîndă, pe care însă se o și plătească, eu îi voi ură, că înșuși Șaguna se abate dela textul Bibliei sale. — 6).

Bibliografie.

O carte bună. Zilele păcătului 4° mic, intitulată »Buna chiverniseală», dând sfaturi și îndemnări de muncă și crutare, în limbă ușoară, pare-că anume scrisă pentru popor, și spriginindu-'și îndemmurile cu pilde din viața omenimei. Această carte, al cărei titlu e: »Buna chiverniseală», carte pentru toți, întocmită după ideile lui Samuil Șmiles, de Teodor V. Păcășian, cuprinde următorii capitli: Munca și sîrguința; Obicînuința de a chivernisi; Lipsa de îngrijire; Buna rîndială, chiverniseala și Regulele chiverniselei.

Sigur »Buna chiverniseală» a dlui Păcășian satisface unei lipse de mult simțite în literatura populară instructivă. Preoții, învățătorii, directorii școlari au la dispoziție în »Buna chiverniseală» cea mai potrivită carte pentru a o recomanda poporului și a o pune în mînele elevilor ca premiu de esamene. Costă numai 40 bani (20 cruceri) și se poate procura direct dela autor (Sibiu), Hechtgasse nr. 16), ori prin administrația »Tribunei».

Biblioteca populară a »Asociațiunii». Conform unui conclud din 4 Maiu 1899, comitetul central al »Asociațiunii pentru liter. rom. și cultura poporului

român» a inițiat editarea unei »Biblioteci populare». Scopul acestei biblioteci este să deie poporului dela țeară o lectură bună și ieftină, care să-i desvoalte gustul de citire; să-i deie instrucțiune folositoare și totodată să-i ridice și să-i nobilizeze simțul și judecata morală.

Primul număr din această folositoare bibliotecă îl formează »Povestiri din viața țăranilor români», de Ioan Pop Rețegan. Cuprinde în 62 pagini 8° mic o »înșușinare» a comitetului »Asociațiunii» și apoi povestirile: Băltosul, Povestea mîrului, Mihail Pușcașul și Sfat bun la timp primit. Reputația dlui I. Pop Rețeganul ne absolvă de a mai insista asupra cuprinsului aievea popular și asupra mersului de gândire și stilului curat țărănesc.

Cartea costă 10 cr. și se poate procura dela biroul »Asociațiunii», strada Morii nr. 8 și dela toate librăriile românești.

»Țiganiada» sau »Alexandria ai țigănească», o preafrumoasă povestire în 12 cîntări și vre-o 5000 de stichuri, scrisă acum o sută de ani, de preaiscusitul Ioan Budai Deleanu, ear' acum din nou scoasă și pe înțeles întocmită de V. O. — Editura librăriei Ciureu în Brașov. Prețul 45 cr.

»Enciclopedia Română», publicată din însărcinarea și sub auspiciile »Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român», de Dr. C. Diaconovich, primsecretarul »Asociațiunii».

A apărut fasc. XXII. al acestui dicționar enciclopedic, cuprinzînd cuvintele Libelula — Manliu.

Numărul articolelor acestui fascicol trece mult peste 1000, și anume conține restul literei L și vre-o 500 cuvinte cu inițiala M. Partea cea mai interesantă pentru noi a publicațiunii, și anume articolele istorice și biografice românești, de astă-dată ni-se prezintă în număr deosebit de mare și în estensiune ce trece peste cadrul unei mici enciclopedii, dar' care e pe deplin justificată prin importanța sujetelor. Dintre aceste articole remarcăm: Literatura (M. Strajan), Lucaci, Lugo, Lytuon (D. Onciul), Malai, Maior, Maiorescu, Măldărescu, Mănaștirea, Mangra, Maniu, Manliu, etc. Giăna: Lupus, Mălaiu, Malaria, Mămăliga. Din celelalte amintim: Liber schimb, Licheni, Limba, Limbric, L'Indépendance Roumaine, Linné, Lipova, Lipova, Lipsca, Lissabona, Livingstone, Lobkowitz, Locke, Londra, Lombroso, Lonyay, Loteria, Ciril Lucari, Ludovic, Luna, Lupu, Lupul, Luther, Lutherana biserica, Lyon; Macedonia, Machiaveli, Madrid, Maghiari, Magnetism, Maimuva, Malaieci, Mamiferi, Mandicevschi (Dr. Sbiera), Mangan, Manifest, etc.

Îndeosebi amintim îngrijirea ce se dă chestiunilor mai importante din istoria noastră națională, tractate în cea mai mare parte de distinsul nostru istoric Dr. D. Onciul cu profunditatea și obiectivitatea ce caracterizează toate scrierile acestui savant istoriograf. De interes pentru cercuri largi și de folos real, sînt articolele igienice lucrate de academicianul Dr. Felix, cel mai competent autor român în materie de igienă. Științele naturale, și îndeosebi botanica, deasemenea e bine reprezentată, și întrece scrierile ce le avem până acum în această materie.

Dintre ilustrații amintim bisericele din România din Lugo, unul dintre cele mai importante centre ale Românilor din Ungaria.

Abonamentele se fac la W. Krafft în Sibiu (deposiț general pentru România; E. Storck, București) și se primesc numai pentru publicațiunea întreagă. Prețul de prenumărare pentru un tom broșurat cor. 20 —, legat cor. 23. 20 (în România: lei 25. —, resp 28.50).

Politica noastră națională. Sub titlul acesta general a apărut o interesantă broșură ce poartă titlul următor:

— Rolul dlui D. A. Sturdza în chestiunea națională. Studiu istorico-politic de Teodor Raica, profesor gimnasial. Ploști, Tipografia »Democratul», 1899. Format 8° mare, 160 pagine.

Interesantul studiu al zelosului naționalist, dl. Raica, e merit pentru lumea politică din România, dar' din nenorocire ne priește foarte mult, dacă nu exclusiv și pe noi. E o lectură foarte folositoare, dacă nu necesară, tuturor bărbaților noștri, cari se interesează de politică. În marea crîșă politică națională, care nici astăzi nu s'a sfîrșit, dl. Raica aruncă prin studiul seu o intensivă lumină, care va servi multora spre orientare în situația noastră.

Cartea costă 1 leu 25 bani, sau 1 cor. 20 bani. Se poate comanda direct dela autor, ori prin librăria noastră.

A egiț de sub tipar în editura librăriei Sococ & Comp.: Documentele românești din arhivele Bistriței, partea I. de N. Iorga. Prețul 4 lei.

»Insula morții» novelă de R. Voos, tradusă de Andreiu Bârșeanu, profesor în Brașov. Prețul 50 bani.

Tragedia Calvarului, de abbé Henry Bolo, tradusă în românește de membru societăței de lectură »Inocențiu Micu Clain» a teologilor din Blaj. Ediț. societăței tiparului »Tipografie», societ. pe acțiuni în Sibiu. Prețul: 2 coroane, pentru România: 3 lei.

În această scriere se tratează, într'o concepțiune originală și într'un stil superb, divina tragedie a Mîntuitorului. E o lectură, ce înalță fiecare suflet creștinesc, obicînit a simți și gândi.

Traducerea e vrednică de original; pare-că nici nu e traducere. Un limbaj verde românesc, în felul scrierilor sfinte, este caracteristica escelentei traduceri, care face onoare tinerilor teologi dela Blaj. Unitatea stilului e așa de evidentă, încât ni-se pare că unul singur a făcut întreaga traducere.

Înfășoarea tehnică nu desminte reparațiunea bună a atelierului »Tipografie» noastră. Ear' formurarea în stil antic, franțuzesc îi dă o formă originală și atrăgătoare. Învîlișul e de hîrtie pergament.

Rar se vede în piața de cărți românești o carte cu infășoarea așa de elegantă, demnă atrăgătoare.

Ermeneutica biblică, compusă după Ubaldo Ubaldi, de Dr. Victor Semigelski, cu aprobarea ordinariatului metropolitan gr.-cat de Alba-Iulia și Făgăraș. Tipografia seminarului archidiececan din Blaj. Editura autorului. Prețul 2 cor.

Autorul destinează venitul curat pentru fondul provincial de salarisare al preoților și învățătorilor

Călătorile patriarhului Marcare de Antiochia în țările române (1653—1658), tesă pentru licență în istorie, de Emilia Cioran. București, stabilimentul grafic I. V. Sococ.

Sosiți în Sibiu.

La 23 Ianuarie n. 1901.

Hotel »Impăratul Romanilor»: Pogány, proprietar din Aiud; Schwarz cu soția, forestier din Sebesul-săseac; Naszluház cu familia din Căneni, Lányi din Alba-Iulia, ingineri; Hoffmann din Asoh, Wurm din Burau, Gőrike, Hoffmeyer, Kohler, din Viena, Kopper, Parieser, Szoner, Adelberg, din Budapesta, comercianți. Weiss, comerciant din Budapesta.

Hotel »Meltzer»: Davidovici, voiajer din Budapesta; Jung, preot din Lechnitz; Gross, sublocotenent din Brașov; Schuler, restaurateur din Făgăraș.

Hotel »Habermann»: Lesznowski, artist din Saibusch.

Oursul pieței din Sibiu.

Din 28 Ian. n. 1900.

Hărțile-monetă română	Cump. 18.70	vînd. 18.80
Lire turcești	—	—
Imperiali (15 B ^o aur)	—	—
Ruble rusești à	2.46	2.54
Galbeni	11.28	1.840
Napoleon-4 ^o	19.12	9.200
100 Marcs germane	117.50	117.80
Livre sterling	24.—	24.2

Bursa de Budapesta.

Din 21 Ian. n. 1900.

Renta de aur ung. 4%	117.—
» » » 4%	92.35
» » val. cor. 6%	99.50
Impuramentul căilor ferate ung.	99.25
Bonuri rurale ung.	98.50
» » » croate-slavone	98.50
Obligațiunile desp. regalilor	98.80
Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin	140.—
Renta de hărție austriacă	98.15
» de argint austriacă	98.—
» de aur austriacă	11.25
Losuri austriace din 1860	185.50
Acțiunile băncei austro-ungare	1700.—
» de credit ung.	678.—
» de credit austr.	665.75
Scrișuri fonciare ale institutului de credit și economi »Albina»	102.—
Galbeni împărătești	11.40
Napoleon-4 ^o	19.16
Mărci 100 imp. germane	117.65
Landon 100 Livre sterlingi	240.60

Bursa de Viena.

Din 21 Ian. n. 1900.

Renta de aur 4%	117.—
Renta ung. v. c. 4%	92.20
Impuramentul căilor ferate ung.	91.70
Bonuri rurale ung.	91.85
» » » croate-slavone	92.70
Renta de hărție austriacă	98.85
» de argint austriacă	98.15
» de aur austriacă	11.15
Losuri austriace din 1860	186.60
Acțiunile băncei austro-ungare	1693.—
» de credit ung.	670.—
» de credit austr.	668.75

Bursa de București.

Din 5 Ian. v.

5%, Renta perpetuă	4%	Fonc. rur.	76
» » am. 1881	90	» » urb. Buc.	799/4
» » » 1892	91	» » Iași	785/4
» » » 1898	91	Banca Națion.	2200
» » » 1894	76	» » »	287
» » » 1899	76 1/2	» » »	210
» » » 90.94	77	» » »	388
» » » 1896	76	» » »	390
» » » 1898	76	» » »	—
Converșia rurală.	—	» » »	—
5%, Obl. c. B. 1898	—	» » »	—
5%, » » » 1890	—	» » »	—
5%, » » » 1896	—	» » »	—
» » » 92 1/2	—	» » »	—

Pentru redacție și editură responsabili: Andreiu Baiteș, Proprietar: Pentru »Tipografia», societate pe acțiuni: Iosif Marshall.

„STEUA“, INSTITUT DE ECONOMII ȘI CREDIT, SOCIETATE PE ACȚII ÎN ROMÂN-PETRE (TORONTĂL-PETROVOSELLO).

Convocare.

Domnii acționari ai institutului de economii și credit, societate pe acții „Steua“, se invită la

a III-a adunare generală ordinară,

care se va ține în Román-Petre (Torontál-Petrovosello) la 10 Februarie st. n. 1901, după amiază la orele 3, în localul institutului.

Obiectele pertractănde sînt:

- 1. Raportul direcțiunii despre anul de gestiune 1900.
2. Raportul comitetului de supraveghere.
3. Revidarea »Bilanțului de încheiere« și a contului »perdere și profit«, și împărțirea profitului curat.
4. Alegerea unui membru în direcțiune în locul celui sortat.
5. Alegerea a doi membri în comitetul de supraveghere.
6. Sistemizarea salarelor.
7. Eventuale propuneri.

Direcțiunea.

Contul bilanț de încheiere.

Table with columns for Activa (Casa în numerar, Cambii în portofoliu, Mobiliar, Efecte proprii) and Pasiva (Capital de acții, Depuneri spre fructificare, Cambii reacomptate, Fond de rezervă, Interese transitoare, Profit curat).

Din suma aceasta sînt: Cambii cu acoperire ipotecară cor. 10284.— Cu dotațiunea din anul acesta 10000.—

Contul pierdere și profit.

Table with columns for Perderi (Interese de reescompt, Spese, Salare, Dare, etc.) and Profit (Profit transpus, Interese de escompt, Venit după efecte proprii).

Propunerea direcțiunii asupra împărțirii profitului curat pro 1900:

- a) 6% dividendă acționarilor cor. 1920.—
b) 15% fondului de rezervă » 564.24
c) 3% tantiemă directorului executiv » 112.84
d) 6% tantiemă membrilor în direcțiune » 225.70
e) 3% tantiemă comitetului de supraveghere » 112.84
f) 4% tantiemă funcționarilor » 150.46
g) Dotare extraordinară fondului de rezervă » 1768.96
h) Fond special de rezervă » 300.—
i) Fond de pensiuie » 100.—
k) Pentru scopuri filantropice » 290.—
l) Profit transpus » 136.62
cor. 5681.66

Román-Petre, la 31 Decembrie 1900.

Director executiv: I. Neagoe m. p. Comptabil: Pompiliu Burz m. p.

Membrii în direcțiune:

T. Zsiwko m. p. A. Crăciun m. p. A. Topal m. p.

Subsemnații membrii în comitetul de supraveghere esaminând conturile »Bilanț de încheiere« și »Perdere și Profit« și confruntându-le cu registrele principale și auxiliare, le-am aflat în consonanță numerică cu acestea și conform legilor și statutelor; deci propunem să se aproabe dimpreună cu propunerea pentru împărțirea profitului curat.

Román-Petre, la 20 Ianuarie 1901.

P. Tisu m. p. Dr. A. Birescu m. p. P. Stoica m. p.

Advertisement for 'Cărți postale ilustrate românești' (Romanian illustrated postcards) by 'Tipografia', featuring 20 variants and a price of 10 bani per sheet.

Advertisement for 'Colectați mărci postale folosite' (Used postage stamps collection) with a list of items and prices.

Advertisement for 'Cărți didactice' (Didactic books) listing various educational texts and their prices.

Advertisement for 'Mapele de pãrete' (Wall maps) including maps of Europe, Hungary, and the Balkans.

Advertisement for 'Anuarul I' (Yearbook I) published by the 'Comitetul Reuniunii' (Reunion Committee) in Sibiu.

Advertisement for 'Concordia' commercial society, featuring products like 'Făgăraș și Alba-Iulia' and 'Concordia' brand goods.

Advertisement for 'Absorbina-Hotter' and other medicinal products, including 'Preparate veterinare' and 'Training-fluidul-Hotter'.

Advertisement for 'Cognac' by 'CZUBA-DUROZIER & Cie.' from France.

Advertisement for 'Legea veterinară' (Veterinary Law) by 'Tormay Béla', published by 'Tipografia'.